

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет

(назва інституту / факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

(назва програми)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» (останні зміни затверджені рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26 червня 2024 р. протокол №9 та введені в дію наказом ректора №248 від 28 червня 2024 р.)

Розробники: Кузь Василь Іванович, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н., доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри обліку, аналізу і аудиту

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Ковальчук Т.М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради економічного факультету

(підпис)

Грешко Р.І.
(прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни: формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо генерування та оброблення облікової інформації у цілях продукування якісного та релевантного інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень на всіх рівнях управління суб'єктом господарювання.

2. Результати навчання. Відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» сприяє формуванню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності);
- ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетенції:

- ФК 1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу;
- ФК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства;
- ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;
- ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Очікувані програмні результати:

- ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління;
- ПРН 4. Організувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання;
- ПРН 5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової

інформації для потреб управління суб'єктом господарювання;

– ПРН 6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації;

– ПРН 7. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання;

– ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень;

– ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику;

– ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні / семінарські	лабораторні	самостійна робота	Індивідуальні завдання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Денна	1	2	5	150	30	15	–	105	–	Екзамен
Заочна	1	2	5	150	8	6	–	136	–	Екзамен

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п/с	лаб.	інд.	с.р.	л		п/с	лаб.	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Бухгалтерський облік як інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень												
Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством 1. Процес прийняття управлінських рішень 2. Сутність та місце обліково-аналітичної інформації в інформаційному забезпеченні процесу управління підприємством 3. Класифікація облікової інформації	12	2	1	–	–	9	12	–	–	–	–	12	
Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством 1. Бухгалтерський облік як функція управління 2. Організаційні комунікації в системі управління	16	4	1	–	–	11	16	2	–	–	–	14	
Тема 3. Принципи, методи і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності 1. Сучасні підходи та принципи до формування управлінської бухгалтерської звітності 2. Види управлінської бухгалтерської звітності та особливості формування її показників 3. Методичні підходи до формування бухгалтерської управлінської звітності	16	4	2	–	–	10	16	2	2	–	–	12	
Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку 1. Якісні характеристики облікової інформації 2. Методи забезпечення якості сучасних систем обліку	10	2	1	–	–	7	10	–	–	–	–	10	
Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні 1. Завдання, функції ціноутворення та обліку витрат підприємства 2. Управління методами ціноутворення в управлінському обліку	10	2	1	–	–	7	10	–	–	–	–	10	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>64</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>44</i>	<i>64</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>58</i>	

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Обліково-інформаційне забезпечення процесу прийняття різних видів управлінських рішень											
Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством 1. Сучасний інструментарій корпоративного обліку за сегментами 2. Оцінка і її роль в інтерпретації показників звітності для потреб управління	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень 1. Основні методи і технології бюджетування витрат та прогнозування прибутку підприємства 2. Оцінка очікуваних витрат та їх вплив на прийняття управлінських рішень	14	4	2	-	-	8	14	-	-	-	-	14
Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства 1. Особливості вартісно-орієнтованого підходу до управління 2. Підходи та методи оцінки вартості підприємства 3. Міжнародні моделі звітності про вартість підприємства	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством 1. Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку як метод стратегічного управління 2. Методи розробки збалансованої системи показників на підприємстві	12	2	-	-	-	10	12	-	-	-	-	12
Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками 1. Облікова інформація в управлінні економічними ризиками підприємства 2. Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства	14	2	1	-	-	11	14	-	-	-	-	14
Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних та екологічних рішень 1. Принципи і стандарти корпоративної соціальної звітності 2. Облік соціальної відповідальності 3. Екологічний облік: сутність, проблеми впровадження та перспективи розвитку 4. Екологічна звітність: суть, зміст показників, форма та особливості розкриття	20	4	2	-	-	14	20	-	2	-	-	18
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>86</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>61</i>	<i>86</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>78</i>
Усього годин	150	30	15	-	-	105	150	8	6	-	-	136

3.3. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством 1. Процес прийняття управлінських рішень 2. Сутність та місце обліково-аналітичної інформації в інформаційному забезпеченні процесу управління підприємством 3. Класифікація облікової інформації 4. Користувачі облікової інформації 5. Обмеження облікової інформації для потреб управління	1	–
2	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством 1. Бухгалтерський облік як функція управління 2. Організаційні комунікації в системі управління 3. Комунікаційні бар'єри якості облікової інформації	1	–
3	Тема 3. Принципи, методи і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності <i>Завдання: ідентифікація управлінської проблеми; окреслення масиву релевантної облікової інформації; визначення альтернатив та їх оцінка; прийняття управлінського рішення; складання управлінської бухгалтерської звітності</i>	2	2
4	Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку <i>Завдання: аналіз факторів впливу на якість облікової інформації; визначення кількісних та якісних параметрів якості облікової інформації; оцінка якості облікової інформації</i>	1	–
5	Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні <i>Завдання: надання характеристики впливу облікової політики на результативні показники діяльності; визначення ціни продукту; застосування трансфертного ціноутворення</i>	1	–
6	Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством <i>Завдання: визначення географічних, господарських, пріоритетних та допоміжних сегментів; організація сегментного обліку; групування облікової інформації</i>	2	–
7	Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень <i>Завдання: визначення функції витрат та точки беззбитковості; оцінка очікуваних витрат; прийняття рішень на основі релевантної інформації про витрати; оптимізація абсолютної величини витрат</i>	2	–

8	Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства <i>Завдання: оцінка вартості підприємства; аналіз ефективності діяльності підприємства в умовах використання вартісно-орієнтованого підходу до управління</i>	2	2
9	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками 1. Облікова інформація в управлінні економічними ризиками підприємства 2. Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства	1	–
10	Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних та екологічних рішень <i>Завдання: ведення обліку соціальних та екологічних витрат і зобов'язань; складання соціальної та екологічної звітності</i>	2	2
Разом		15	6

3.4. Індивідуальні завдання

№ з/п	Завдання до тем	Кількість балів
1	2	3
Тема 1	Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством	До 6 балів
	1. Інформаційна модель управління суб'єктом господарювання	
	2. Інформаційні потреби та запити управлінського персоналу	
	3. Обмеження облікової інформації для управління	
Тема 2	Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	До 6 балів
	1. Взаємозв'язок підсистем економічної інформаційної системи суб'єкта господарювання	
	2. Аналіз типів комунікаційної мережі суб'єкта господарювання	
	3. Шляхи нівелювання негативного впливу комунікаційних бар'єрів якості облікової інформації	
Тема 3	Принципи, методи і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	До 6 балів
	1. Генезис управлінського обліку	
	2. Інформаційні потреби та запити функціональних підрозділів суб'єкта господарювання	
	3. Програмні продукти для організації та ведення управлінського обліку	
Тема 4	Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	До 6 балів
	1. Сучасні методи забезпечення якості облікової інформації	
	2. Вимоги до організації бухгалтерського обліку в контексті підвищення якості облікової інформації	
	3. Шляхи забезпечення підвищення якості облікової інформації	
Тема 5	Облікова політика в ціноутворенні	До 6 балів
	1. Облікова політика як інструмент управління фінансовими результатами суб'єкта господарювання	
	2. Вплив облікової політики на ціноутворення	
	3. Трансферне ціноутворення	

Тема 6	Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	До 6 балів
	1. Організація та методика ведення сегментального обліку	
	2. Трансформація та консолідація показників фінансової звітності	
	3. Варіанти трансформації показників фінансової звітності	
Тема 7	Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	До 6 балів
	1. Механізми оптимізації загальної величини витрат суб'єкта господарювання	
	2. Вплив облікової інформації про витрати на прийняття управлінських рішень	
	3. Переваги та недоліки бюджетування	
Тема 8	Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	До 6 балів
	1. Особливості формування вартості суб'єкта господарювання	
	2. Сучасні методи оцінки вартості суб'єкта господарювання	
	3. Міжнародні моделі звітності про вартість суб'єкта господарювання	
Тема 9	Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством	До 6 балів
	1. Збалансована система показників як релевантне джерело інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень	
	2. Особливості розробки збалансованої системи показників суб'єкта господарювання	
	3. Моделювання причинно-наслідкових зв'язків в збалансованій системі показників	
Тема 10	Бухгалтерський облік в управлінні ризиками	До 6 балів
	1. Управління бухгалтерськими ризиками	
	2. Види викривлень показників фінансової звітності	
	3. Регламентування процесу управління бухгалтерськими ризиками	
Тема 11	Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних та екологічних рішень	До 6 балів
	1. Оцінка вартості людського капіталу та трудового потенціалу суб'єкта господарювання	
	2. Соціальна відповідальність бізнесу	
	3. Проблеми становлення підсистеми екологічного обліку	
	4. Соціальний облік: суть, організація та методика ведення	
	5. Механізм реалізації принципів сталого розвитку суб'єкта господарювання	

* Здобувач може запропонувати власну тему індивідуального завдання в межах навчальної дисципліни

3.5. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до семінарських і практичних занять, розгляд питань, що виносяться на самостійне вивчення та самостійне вирішення практичних ситуацій тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Кількість балів
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
1	2	3	4	5
1	Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством 1. Користувачі облікової інформації 2. Обмеження облікової інформації для потреб управління	9	12	До 6 балів
2	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством 1. Комунікаційні бар'єри якості облікової інформації	11	14	До 6 балів
3	Тема 3. Принципи, методи і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності 1. Порядок формування внутрішньфірмового регламенту підготовки управлінської бухгалтерської звітності	10	12	До 6 балів
4	Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку 1. Оцінка якості облікової інформації	7	10	До 6 балів
5	Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні 1. Трансферне ціноутворення: правова основа, податкові наслідки та контроль 2. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства	7	10	До 6 балів
6	Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством 1. Трансформація і консолідація показників звітності бухгалтерського обліку для формування інформації в процесі управління підприємством	8	10	До 6 балів
7	Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень 1. Методи оптимізації абсолютної величини витрат підприємства	8	14	До 6 балів
8	Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства 1. Міжнародні моделі звітності про вартість підприємства	10	10	До 6 балів
9	Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством 1. Система збалансованих показників як інструмент управління вартістю підприємства	10	12	–
10	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками 1. Регламентування процесу управління бухгалтерськими ризиками 2. Вплив бухгалтерських ризиків на достовірність облікових даних	11	14	До 6 балів

11	Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних та екологічних рішень 1. Сутність та зміст соціальної відповідальності бізнесу 2. Специфіка соціального управління та його взаємозв'язок з бухгалтерським обліком 3. Оцінка вартості і цінності трудових ресурсів для цілей управління	14	18	До 6 балів
Разом		105	136	x

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Освітні технології:

- 1) інформаційно-комунікаційні технології;
- 2) технологія модульно-блочного навчання;
- 3) технологія особистісно-орієнтованого навчання (студентоцентризм);
- 4) технологія інтенсифікації навчання на основі опорних схем і моделей, групових та індивідуальних завдань, бізнес-симуляції.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь та інші);
- семінари та практичні роботи;
- наочні методи (презентація, демонстрація, ілюстрація);
- проблемно-пошукові методи;
- інтерактивні методи;
- ситуаційні завдання;
- робота з інформаційними ресурсами (нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами);
- самостійно-дослідницька робота;
- дистанційне навчання з використанням системи Moodle;
- інші методи навчання.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерії підсумкового оцінювання:

1) *при усних відповідях:* повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

2) *при виконанні письмових завдань:* повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (30 балів за 1 змістовий модуль та 30 балів за 2 змістовий модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Розподіл балів між видами (напрямами) роботи здобувача наведений в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T10	T11		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Кожен вид аудиторної, самостійної чи індивідуальної роботи здобувача оцінюється відповідною кількістю балів залежно від обсягу, складності та якості виконаного завдання: доповідь на семінарському та практичному занятті до – 5 балів; участь в обговоренні та доповнення до – 2 балів; вирішення виробничих ситуацій до – 5 балів; розв’язання тестів різних рівнів складності – від 0,1 до 1 бала; індивідуальні завдання (презентації, реферати, есе, доповіді) – до 6 балів; тематичні контрольні роботи до – 5 балів; підготовка та публікація наукової статті – до 30 балів; підготовка та публікація тез виступів на конференціях – до 10 балів.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці навчальної дисципліни, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Coursera» тощо. Кількість балів, що зараховується здобувачу, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС) (Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у системі формальної освіти) <https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>).

Вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» завершується складанням здобувачами екзамену. Екзамен проводиться у письмовій або усній формах на основі екзаменаційних білетів. Екзаменаційні білети охоплюють зміст всієї програми дисципліни та складаються з двох теоретичних питань, практичного завдання (практичної ситуації), п’яти стандартизованих тестів та трьох категорій (понять), зміст яких слід розкрити. Знання теоретичних та практичних аспектів дисципліни максимально оцінюються в 40 балів.

При виставленні підсумкової оцінки за результатами екзамену розподіл балів наступний: 10 балів – 1-е теоретичне питання; 10 балів – 2-е теоретичне питання; 12 балів – ситуаційне завдання; 5 балів – тестові завдання; 3 бали –

розкриття змісту категорій. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою:

«А» (90-100 балів) – (відмінно) оцінюється: повнота розкриття питання; здатність аргументувати відповідь наведенням конкретних прикладів і власними міркуваннями; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власного погляду, позиції на певне проблемне питання; уміння чітко формулювати визначення понять/термінів і пояснювати їх; аналітичні міркування, порівняння, формулювання висновків; подано правильний розв'язок тестів і виробничої ситуації, що розкриває ступінь опанування теоретичного матеріалу для практичного застосування; правильність застосування методики; творчий підхід до виконання; вміння аналізувати матеріал і робити обґрунтовані аналітичні висновки; логічна послідовність, культура мови, емоційність і вміння переконувати.

«В» (80-89 балів) – (дуже добре) виставляється за умови розкриття теоретичних питань білету, понять з глосарію, вирішення тестових завдань і виробничої ситуації, але допущено неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

«С» (70-79 балів) – (добре) оцінюється відповідь за умови повного та правильного розкриття одного з питань екзаменаційного білету, але відповідь на друге питання недостатньо обґрунтована, характеризується несистемністю і нелогічністю викладення матеріалу; не достатньо правильно сформульовано визначення з глосарію; тестові завдання та виробнича ситуація вирішені на належному рівні.

«D» (60-69 балів) – (задовільно) виставляється за умови неповних, неаргументованих відповідей на теоретичні питання без аналітичних міркувань, порівнянь та сформованих висновків; допущені помилки при розв'язуванні виробничих ситуацій і тестових завдань; недостатньо правильно формулює визначення понять/термінів глосарію, не пояснює їх.

«E» (50-59 балів) – (достатньо) оцінюється відповідь у випадку фрагментарного розкриття змісту теоретичних питань та неправильного підходу до розв'язання виробничої ситуації; дана правильна відповідь на окремі тестові завдання; недостатньо правильно формулює визначення понять/термінів глосарію, не пояснює їх.

«FX» (35-49 балів) – (незадовільно з можливістю повторного складання) виставляється у випадку незнання значної частини навчального матеріалу освітнього компонента, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання виробничої ситуації.

«F» (1-34 балів) – (незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання) виставляється за умови, якщо здобувач не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень навчальної дисципліни.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

При виставленні загальної підсумкової оцінки за шкалою ECTS за дисципліну враховуються отримані здобувачем бали за всі змістові модулі та на екзамені. Переведення загальної кількості набраних балів в підсумкову оцінку за шкалою ECTS здійснюється за допомогою встановленої шкали (табл. 2) (згідно Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича).

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

5.3. Засоби оцінювання

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання:

- фронтальне опитування;
- індивідуальне опитування;
- стандартизовані тести;
- розв'язування практичних ситуацій;
- тематичні контрольні роботи;
- презентація результатів виконання індивідуальних та командних завдань (наукових, розрахункових, аналітичних та інших);
- виступи та презентації здобувачів на науково-практичних заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- підсумковий контроль – екзамен.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю охоплюють поточний та підсумковий контроль знань здобувача.

Поточний контроль здійснюється з метою перевірки досягнення програмних результатів за окремими темами під час проведення навчальних занять з урахуванням самостійної роботи здобувача за допомогою різноманітних засобів оцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових навчальних досягнень здобувачів у формі екзамену.

7. Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

1. Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>;

2. Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu/>.

8. Рекомендована література

8.1. Фахова (основна) література

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. Центр учбової літератури. 2018. 400 с.

2. Жидєєва Л.І., Колісник О.П. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою): навчальний посібник. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 178 с.

3. Ковальчук Т.М., Кузь В.І. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : практикум. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 188 с.

4. Куцик П.О., Бачинський В.І., Воронко Р.М. та інші. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: підручник; 3-є видан. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету. 2023. 308 с.

5. Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2018. 418 с.

6. Облік, аналіз, аудит і оподаткування в управлінні : тестові завдання : навч.-метод. посіб. / Т.М. Ковальчук, М.А. Проданчук, А.І. Вергун, В.І. Кузь, А.А. Михалків, І.І. Никифорак : за заг. ред. д.е.н., проф. Т.М. Ковальчук. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 380 с.

7. Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І., Воскресенська Т.І., Микитюк Н.О. Управлінський облік: підручник. Львів. Видавництво Львівської політехніки. 2023. 672 с.

8. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: навч. посібник. К. ЦНЛ. 2019. 792 с.

8.2. Допоміжна література

1. Атамас П. Управлінський облік: навч. посібник. К. ЦУЛ. 2017. 440 с.

2. Брадул О.М., Шепелюк В.А. Управлінський облік: навчальний посібник. К. Кондор. 2017. 352 с.

3. Губачова О.М. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством:

монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. 337 с.

4. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку: монографія. Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир : ЖДТУ, 2010. 496 с.

5. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 440 с.

6. Кузнецова С.А. Організація облікової інформації в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання: монографія. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. 224 с.

7. Лаговська О.А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2012. 676 с.

8. Сіренко Н.М., Баришевська І.В., Щербина Ю.О. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ. 2016. 132 с.

9. Чернікова І.Б., Кирильєва Л.О., Шеховцова Д.Д., Кваша О.О., Коробкіна І.С. Управлінський облік в інформаційній системі підприємства. Навчальний посібник. Колектив авторів; Харківський державний університет харчування та торгівлі. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2016. 209 с.

10. Шайкан А.В. Бухгалтерський облік у прийнятті управлінських стратегічних рішень: монографія. К.: КНЕУ, 2009. 303 с.

11. Anthony, G. Hopwood. Handbook of Management Accounting Research, 2016. 280 p.

12. Boyns T.F., Edwards J.R. History of Management Accounting. The British Experience. New York: Routledge, 2013. 341 p.

8.3. Нормативна база

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. URL: www.minfin.gov.ua/.

2. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 635. (зі змінами та доповненнями). URL: www.minfin.gov.ua/.

3. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №433 : за станом на 17.11.2013 р. URL: http://www.auditnt.com.ua/news/view_news.php?id=399.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73. (зі змінами та доповненнями). URL: www.minfin.gov.ua/.

5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. URL: www.minfin.gov.ua/.

7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL:

www.rada.gov.ua/.

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України та професійних організацій:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
5. Офіційний сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів. URL: www.ifac.org.
6. Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України. URL: www.ufpaa.org/.

Академічні ресурси:

1. Репозитарій академічних статей, таких як Google Scholar або ResearchGate, для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій з курсу.
2. Archer – інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua>.

Освітні платформи:

1. Платформа онлайн-курсів «Coursera». URL: <https://www.coursera.org/courses>.
2. Платформа онлайн-курсів «Prometheus». URL: <https://prometheus.org.ua/>.
3. Студія онлайн-освіти «EdEra». URL: <https://ed-era.com/>.